

Zastępca Prezydenta

Miasta Poznania

Egzemplarz nr 2.

ZSS-XVII.1711.8.2019

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli : Sprawdzenie warunków i jakości sprawowanej opieki.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli :

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019, poz. 506 j.t.);
2. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz.U. z 2019, poz. 409 j.t.);
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz.U. z 2018 r., poz. 72 j.t.);
4. Zarządzenie nr 636/2017/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 11 września 2017 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań Miasta Poznania, przeprowadzanej z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania.

Jednostka kontrolowana: Zespół Żłobków Nr 3, ul. Klonowica 3, 60-747 Poznań.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach: od 16 maja z przerwami do 7 i 19 czerwca 2019 r.

Tryb kontroli : zwykły, §18 ust. 2 pkt 1 i ust.3 pkt 2 zarządzenia nr 636/2017/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 11 września 2017 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań Miasta Poznania, przeprowadzanej z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania.

WYNIKI KONTROLI

W wyniku kontroli przeprowadzonej w Zespole Żłobków Nr 3 w Poznaniu w zakresie warunków i jakości sprawowanej opieki ustalono co następuje:

- 1) Zaniżenie obsady w zakresie opieki nad dziećmi w grupie „Zajęczki” w żłobku „Czerwony Kapturek, w której jest 33. dzieci i 4 opiekunki;

Ustalenia dokonano na podstawie przedłożonej listy ilości dzieci i opiekunów z podziałem na grupy oraz listy dzieci niepełnosprawnych w żłobku.

Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 jeden opiekun może sprawować opiekę w żłobku nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci.

2) Wyżywienie w żłobkach Zespołu odbywa się w oparciu o program „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”.

W żłobkach Zespołu nie zapewnia się dzieciom wyżywienia zgodnie z wymaganiami dla danej grupy wiekowej wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej, opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. Prof. dra med. Aleksandra Szczygła w Warszawie, o czym mowa w art. 22 ww. ustawy.

3) Postanowieniami: Nr 312, 313 i 314/2012 z dnia 7 stycznia 2013 r. Wielkopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej wyraził zgodę na spełnienie wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, w sposób określony we wskazaniach „Ekspertyzy technicznej...”, tzn. w inny sposób niż podany w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, pod wymienionymi w tych postanowieniach warunkami, w budynkach Zespołu Żłobków nr 3 w Poznaniu odpowiednio: w żłobku „Jacek i Agatka”, „Czerwony Kapturek” i „Królewna Śnieżka”. Jednym z warunków było pisemne poinformowanie Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu o wykonaniu wszystkich zaleceń zawartych w przedmiotowych postanowieniach.

Pismem z dnia 6.05.2016 r. Zespół Żłobków Nr 3 w Poznaniu poinformował Komendę Miejską Straży Pożarnej w Poznaniu o wykonaniu zaleceń zawartych w ww. postanowieniach.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych, kontrolującej nie przedłożono opinii Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu o spełnieniu wymagań przeciwpożarowych budynków Zespołu.

4) W wyniku oględzin pomieszczeń zajmowanych przez dzieci w żłobkach Zespołu stwierdzono, iż dana grupa zajmuje po 2 lub 3 pomieszczenia. Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię zajmowaną przez dzieci warunek ww. rozporządzenia w zakresie zajmowanej powierzchni zostaje zachowany (za wyjątkiem pomieszczeń zajmowanych przez obie grupy w żłobku „Jacek i Agatka” gdyż łączna powierzchnia zajmowana przez każdą z grup wynosi 50,46 m², winno być co najmniej 53,50m²).

Natomiast w sytuacji jeżeli wszystkie dzieci przebywają w jednym z tych pomieszczeń warunek ten nie zostaje zachowany, bowiem powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko powyżej 5. dzieci jest mniejsza niż 2,5 m².

Kontrolująca podczas wizytacji placówek Zespołu zaobserwowała, iż leżakowanie dzieci danej grupy odbywa się w jednym pomieszczeniu pomimo tego, iż grupy zajmują po 2 lub 3 pomieszczenia, o czym mowa powyżej w niniejszym protokole. W wyjątkowo trudnych warunkach odbywa się karmienie najmłodszych dzieci w żłobku „Czerwony Kapturek” i „Królewna Śnieżka”, w szczególności z uwagi na małą powierzchnię bawialni na której odbywa się karmienie. Zaznaczyć należy, iż karmienie odbywa się sukcesywnie. Część dzieci otrzymuje posiłek w dalszej kolejności, co może być powodem zaniepokojenia i płaczu dzieci. Taką sytuację kontrolująca zauważyła w trakcie oględzin lokali żłobków;

5) W żłobku „Jacek i Agatka” pościel dzieci przechowywana jest na leżakach uformowanych w stos bez zabezpieczenia każdego z nich w oddzielne pokrowce chroniące przed ewentualnym zakażeniem;

6) W żłobku „Czerwony Kapturek” i „Królewna Śnieżka” dla najmłodszej grupy dzieci nie ma pomieszczenia typu „łazienka”. Zabiegi higieniczne dzieci odbywają się w pomieszczeniach zwanych bawialniami, wyposażone odpowiednio: w brodzik z natryskiem lub umywalkę oraz stanowiska do przewijania dzieci.

W żłobku „Królewna Śnieżka” wspólna łazienka dla grupy „Puchatki” i „Biedroneczki” wyposażona jest w 2 umywalki na łączną liczbę 53. dzieci, winno być 4 umywalki;

7) Na podstawie losowo wybranych zabawek stwierdzono, iż część zabawek nie posiadała oznakowania CE. Według pisemnych oświadczeń dyrektorów placówek część zabawek zakupione były w latach wcześniejszych, sprzed obowiązywania ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Na część zabawek zakupionych w późniejszym okresie żłobek „Czerwony Kapturek” posiadał certyfikaty z wyciętych kartonów. Część z nich posiadała wizerunek zabawek, co pozwoliło na ich identyfikację, a część certyfikatów nie posiadała takich zdjęć. Przyjęty sposób ewidencjonowania certyfikatów poprzez wycinanie ich z kartonów okazał się mało praktyczny i niesprawdzalny. Według oceny kontrolującej do dowodu zakupu zabawek, bądź sprzętu, winien być dołączony certyfikat, bądź atest higieniczny z ich wizerunkami, co pozwoli na weryfikację danego zakupu z właściwym certyfikatem lub atestem.

Brak tych oznakowań jest również wynikiem zniszczenia i usunięcia znaku z uwagi na częste i długotrwałe ich używanie. Są jednak bezpieczne dla dzieci, co stwierdzono na podstawie oględzin i oświadczeń dyrektorów. Część wybiórczo sprawdzonych zabawek posiadało na sobie CE.

Podobną sytuację zaobserwowano w odniesieniu do zakupu mebli i sprzętu, który dokonywany był w różnym przedziale czasowym, także przed obowiązywaniem ww. ustawy na które placówki nie posiadają stosownych certyfikatów i atestów; są jednak w dobrym stanie technicznym.

8) W protokołach z badań natężenia oświetlenia brak jest stwierdzenia o zapewnieniu oświetlenia w żłobkach Zespołu o parametrach zgodnych z Polską Normą.

Ponadto stwierdzono, co następuje:

9) Spełniono ustawowy wymóg w zakresie uzyskania informacji z Krajowego Rejestru Karnego (z 2018 i 2019 r.) o niekaralności wszystkich opiekunek;

10) W oparciu o przedłożone dokumenty ustalono, iż opiekunki zatrudnione w Zespole spełniają ustawowe wymagania w zakresie kwalifikacji opiekunek do pracy w żłobku;

11) Szkolenie opiekunów w żłobkach Zespołu w zakresie udzielania dzieciom pierwszej pomocy zaplanowane jest w październiku 2019 r. Ostatnie szkolenie w tym zakresie odbyło się w czerwcu i wrześniu 2017 r. oraz w styczniu i październiku 2018 r.,

12) wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci wynosi co najmniej 2,5 m;

13) lokale poszczególnych żłobków są utrzymane w czystości, porządku i w odpowiednim stanie;

14) w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych:

- podłoga i ściany są wykonane z materiałów łatwych do utrzymania w czystości;
- ściany do wysokości co najmniej 2 m są pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwe i odpornymi na działanie wilgoci;
- 15) pościel i leżaki są wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka (z zastrzeżeniami co do przechowywania pościeli w żłobku „Jacek i Agatka”);
- 16) w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci na grzejnikach centralnego ogrzewania są umieszczone osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;
- 17) instalacja elektryczna jest zabezpieczona przed dostępem dzieci, bądź jest zainstalowana znacznie powyżej ich wzrostu;
- 18) w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci jest zapewniona temperatura powyżej 20°C, co stwierdzono na podstawie odczytu pomiarów z zainstalowanych tam termometrów;
- 20) jest zapewniony dostęp do węzła sanitarnego z ciepłą bieżącą wodą do utrzymania higieny osobistej dzieci, co najmniej 1 miska ustępowa na nie więcej niż 20 dzieci i 1 umywalka na nie więcej niż 15 dzieci (za wyjątkiem żłobka „Królewna Śnieżka” – wspólna łazienka dla grupy „Puchatki” i Biedroneczki”), które dostosowane są do wzrostu dzieci; jest zapewniony brodzik z natryskiem lub inne urządzenie do mycia ciała dziecka, a w urządzeniach sanitarnych jest zapewniona centralna regulacja mieszania ciepłej wody (za wyjątkiem żłobka „Jacek i Agatka”); jest zapewnione mydło w płynie i jednorazowe ręczniki;
- 19) są zapewnione miejsca do przechowywania odzieży wierzchniej – szatnie z których korzystają tylko dzieci, każde dziecko ma oznaczoną dla siebie szafkę z przypisanym numerem;
- 21) meble dostosowane są do wymagań ergonomii;
- 22) jest zapewniona możliwość otwierania wszystkich okien;
- 23) pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci są wietrzone w ciągu dnia kilka razy – wg ustnych oświadczeń dyrektorów żłobków; wietrzenie zostało zaobserwowane przez kontrolującą także podczas oględzin lokali żłobków;
- 24) w żłobkach Zespołu dokonano w dniach: 15, 16 i 19.12.2016 r. pomiarów oświetleniowych w pomieszczeniach zajmowanych przez dzieci, jednakże w protokołach z badań natężenia oświetlenia brak jest stwierdzenia o zapewnieniu oświetlenia o parametrach zgodnych z Polską Normą. Protokoły te stanowią załączniki do niniejszego protokołu;
- 25) apteczki znajdujące się w pomieszczeniach przy danej grupie wyposażone są w bandaże, plastry z opatrunkiem, gazę jałową, opatrunki jednorazowe, octenisept, płyn odkażający asept, spirytus salicylowy, nożyczki i termometry do mierzenia temperatury ciała.

Zgodnie z powszechnie dostępną wiedzą na temat zdrowia środki odkażające mogą powodować podrażnienie. Ponadto jako niezbędne wyposażenie każdej apteczki wyróżnia się takie elementy jak: rękawiczki lateksowe, chusty trójkątne, koc termiczny i maska do oddychania usta-usta. Według oceny kontrolującej wyposażenie apteczek w żłobkach jest niewystarczające z uwagi na brak w nich ww. elementów;

Instrukcje udzielania pierwszej pomocy znajdują się w pomieszczeniach zajmowanych przez grupy dzieci.

26) w żłobkach Zespołu w 2018 r. i do dnia kontroli nie było dzieci karmionych mlekiem matki. Żłobek „Czerwony Kapturek” zapewnia właściwe warunki do przechowywania i podawania mleka matki. Nie ma wyodrębnionych miejsc do karmienia dzieci w żłobku „Jacek i Agatka” oraz „Królewna Śnieżka”, w którym jest możliwe zapewnienie matce takiego miejsca, np. w sypialni przy grupie „Krasnoludki” lub jadalni przy grupie „Puchatki”; Jednakże żłobki te zapewniają warunki do przechowywania mleka matki. Dyrektor Zespołu Żłobków Nr 3 wydała Zarządzenie nr 2/2014 z dnia 17.07.2014 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji przechowywania mleka matki w placówkach Zespołu Żłobków Nr 3;

27) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do jego wieku, odbywa się na podstawie miesięcznych i tygodniowych planów zajęć sporządzanych dla poszczególnych grup wiekowych. Dyrektor Zespołu Żłobków Nr 3 w Poznaniu wydała Zarządzenie Nr 24/2013 z dnia 16.12.2013 r. w sprawie zasad pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej, na mocy którego zobowiązała opiekunów do opracowywania planów zajęć z dziećmi. Plany dostosowane są do wieku dzieci. W grupie wiekowej od 20. tygodnia życia do 18. miesiąca życia obowiązują miesięczne plany zajęć, powyżej 18. miesiąca życia dodatkowo plany tygodniowe. Programy zajęć z dziećmi poszczególnych żłobków ujęte w planach za miesiące: marzec, czerwiec, październik 2018 r. oraz maj 2019 r stanowią załączniki do niniejszego protokołu.

Szczegółowy opis w zakresie funkcjonowania poszczególnych placówek i wyposażenia ich lokali został ujęty w części „Ustalenia” niniejszego protokołu.

ZALECENIA

1. Należy zapewnić właściwą obsadę w zakresie opieki nad dziećmi w grupie „Zajęczki” w żłobku „Czerwony Kapturek”.
2. Należy zapewnić wyżywienie w żłobkach Zespołu zgodnie z wymaganiami dla danej grupy wiekowej wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej, opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. Prof. Dra med. Aleksandra Szczygła w Warszawie.
3. Należy uzyskać opinię Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu o spełnieniu wymagań przeciwpożarowych budynków Zespołu.
4. Należy zapewnić w żłobkach Zespołu powierzchnię każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. Projekt

dostosowania pomieszczeń do wymogów ww. rozporządzenia należy przesłać do Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych do 31.10.2019 r.

5. W żłobku „Jacek i Agatka” należy zapewnić przechowywanie pościeli w warunkach higienicznych.
6. W żłobku „Czerwony Kapturek” i „Królewna Śnieżka” należy wydzielić pomieszczenie higieniczno-sanitarne zapewniając właściwe warunki do wykonywania codziennej pielęgnacji ciała dzieci – zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia.
7. Do dowodów zakupu mebli, zabawek oraz artykułów przeznaczonych na zajęcia edukacyjne należy załączać certyfikaty, bądź atesty higieniczne z wizerunkami - celem właściwej weryfikacji poszczególnych pozycji zakupionego towaru. Wyposażenie nieposiadające atestów lub certyfikatów, także zabawki niespełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz nieposiadające oznakowania CE należy usunąć.
8. Należy uzyskać opinię uprawnionego podmiotu o wyposażeniu pomieszczeń żłobków Zespołu w oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą.
9. Przedłożyć do Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych do 31.10.2019 r. harmonogram działań, które należy podjąć w celu dostosowania funkcjonowania żłobków Zespołu do wymagań określonych w ww. rozporządzeniu.

Zgodnie z § 52 Zarządzenia nr 636/2017/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 11 września 2017 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań Miasta Poznania, przeprowadzanej z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania, oczekuję informacji o sposobie wykonania zaleceń lub przyczynach ich niewykonania. Informację proszę przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia za pośrednictwem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania.

POUCZENIE

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach:

- egzemplarz nr 1 – dla kierownika jednostki - Dyrektora Zespołu Żłobków Nr 3 w Poznaniu, ul. Klonowica 3, 60-747 Poznań,
- egzemplarz nr 2 - dla Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania.

Poznań, dnia 30 września 2019 r.

ZASTĘPCA
PREZYDENTA MIASTA POZNAŃ

Jędrzej SolarSKI

Podpis Zastępcy Prezydenta

Miasta Poznania